



**Výročná správa  
za rok 2004**

Bratislava, apríl 2005

Predkladá:

**František Hegedús, Ing.**

generálny riaditeľ Iuventy

## 1. Identifikácia organizácie

Názov: IUVENTA  
(príspevková organizácia, priamo riadená MŠ SR)  
Sídlo: Karloveská 64, 842 58 Bratislava  
Rezort: Ministerstvo školstva SR

Vedenie organizácie:

<i>Meno</i>	<i>Funkcia</i>
Peter Blaas	poverený výkonom funkcie generálneho riaditeľa (štatutárny zástupca) do 16.05.2004
František Hegedús	generálny riaditeľ (štatutárny zástupca) od 17.05.2004
Jozefína Jambrichová	vedúca úseku informácií a rozvoja (štatutárny zástupca organizácie)
Tibor Škrabský	vedúci úseku NK Mládež do 31.08.2004
Jana Miháliková	poverená výkonom funkcie vedúceho úseku NK Mládež od 01.09.2004
Peter Prieložný	vedúci technicko – prevádzkového úseku do 31.03.2004
Peter Cibulčík	vedúci technicko – prevádzkového úseku od 01.04.2004
Monika Gašparcová	vedúca úseku ekonomiky a financií do 20.03.2004
Katarína Farkašová	vedúca úseku ekonomiky a financií od 21.03.2004

### Hlavné činnosti v zmysle zriaďovacej listiny:

Iuventa plní úlohy štátnej politiky v oblasti detí a mládeže s celoslovenskou pôsobnosťou.

Tvorí a overuje špecializované koncepcie práce s deťmi a mládežou.

Metodicky a odborne usmerňuje pracoviská, ktoré sú činné v oblasti aktivít pre deti a mládež a vzdeláva ich pracovníkov, dobrovoľníkov a členov.

Spravuje a efektívne využíva majetok štátu.

Prenajíma nebytové priestory, objekty, zariadenia a vybavenie v správe organizácie za účelom ich hospodárneho, efektívneho a účelného využitia.

Kontakt:

tel.: 02/592 96 112, fax: 02/592 96 123

e-mail: [iuventa@iuventa.sk](mailto:iuventa@iuventa.sk)

[www.iuventa.sk](http://www.iuventa.sk)

## 2. Poslanie a strednodobý výhľad

Poslaním Iuventy, ako odborného pracoviska s celoslovenskou pôsobnosťou, je plnenie úloh, tvorba a implementácia koncepcií pri zabezpečovaní realizácie štátnej politiky v oblasti detí a mládeže.

V rámci svojho poslania Iuventa zabezpečuje najmä:

- tvorbu, overovanie a posudzovanie špecializovaných koncepcií v oblasti práce s deťmi a mládežou v rámci realizácie štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži,
- prieskumné a experimentálne overovanie zamerané na deti a mládež,
- metodické, vzdelávacie, školiace, informačné a konzultačné aktivity pre centrá voľného času, školské strediská záujmovej činnosti a ďalšie subjekty (najmä mimovládne organizácie), ktoré v oblasti práce s deťmi a mládežou vo voľnom čase na Slovensku pôsobia,
- činnosti na úrovni medzinárodnej mobility mládeže a osôb, ktoré s mládežou pracujú,
- účelné využívanie majetku Slovenskej republiky zvereného do správy v zmysle zriaďovacej listiny pre plnenie úloh svojho poslania.

V strednodobom pláne plnila Iuventa v roku 2004 najmä nasledovné úlohy štátnej politiky v oblasti detí a mládeže:

- administratívne zabezpečenie štátnych podporných programov vrátane ich vyhodnotenia,
- zabezpečenie informovanosti relevantných štruktúr na miestnej, regionálnej a národnej úrovni o práci s mládežou,
- zabezpečenie vzdelávacích aktivít pre profesionálnych a dobrovoľných pracovníkov, ktorí sa venujú práci s deťmi a mládežou,
- zabezpečenie realizácie výskumných a prieskumných projektov v oblasti voľného času detí a mládeže a vypracovanie analýz v oblastiach, ktoré sa práce s mládežou dotýkajú – najmä v súvislosti s realizáciou Národnej správy o deťoch a mládeži v SR,
- zabezpečenie realizácie programov medzinárodnej spolupráce v oblasti mládeže – programov Európskej únie MLÁDEŽ a EURODESK,
- administratívne zabezpečenie sekretariátu Rady vlády pre deti a mládež,
- analytické práce súvisiace s prípravou Zákona o mládeži,
- zabezpečenie publikačnej činnosti vo všetkých oblastiach, ktoré Iuventa rozpracúva,
- zabezpečenie predmetových olympiád a postupových súťaží žiakov základných a stredných škôl.

Na zefektívnenie činnosti organizácie je v strednodobom výhľade dôležité najmä:

- v súvislosti s obsahovou transformáciou upraviť základné dokumenty v zmysle vykonávania výskumných činností,
- ukončiť vnútornú transformáciu organizácie na 3 celky – odborný, servisný a tvoriaci zisk,

- prehodnotiť využitie nehnuteľností v správe organizácie,
- zvýšiť príjmy z nájomného o 20%,
- vykonať opravy a drobné investície smerom k zníženiu nákladov na energie v našich nehnuteľnostiach.

### 3. Činnosti - produkty organizácie

- Informačné aktivity v oblasti práce s mládežou
- Predmetové olympiády a postupové súťaže žiakov základných a stredných škôl
- Realizácia európskeho projektu na podporu záujmu mladých ľudí o vedu a techniku „Newton Network“
- Prieskumné a analytické činnosti v oblasti práce s deťmi a mládežou
- Metodické a školiace aktivity v oblasti práce s deťmi a mládežou
- Realizácia programu Európskej Únie „Mládež“
- Realizácia európskeho informačného projektu EURODESK
- Metodické a školiace činnosti v oblasti medzinárodnej mobility mládeže
- Podpora realizácie krúžkovej a nepravidelnej činnosti pre deti a mládež prostredníctvom poskytovania priestorov na ich činnosť
- Podpora realizácie projektov pre pracovníkov s deťmi a mládežou prostredníctvom poskytovania priestorov na ich realizáciu
- Starostlivosť a efektívne využitie majetku štátu

### 4. Rozpočet organizácie v roku 2004

<b><i>Výnosy z hlavnej činnosti príspevkovej organizácie</i></b>	<b><i>53 831 tis. Sk</i></b>
Prevádzkové dotácie - transfery (691)	28 049 tis. Sk
Tržby za predaj služieb (602)	17 345 tis. Sk
Ostatné výnosy (649)	8 437 tis. Sk
<b><i>Náklady na hlavnú činnosť príspevkovej organizácie</i></b>	<b><i>51 033 tis. Sk</i></b>
Spotrebované nákupy (50)	10 194 tis. Sk
Služby (51)	11 043 tis. Sk
Osobné náklady (52)	21 784 tis. Sk
Iné náklady (53+54+55)	8 012 tis. Sk
<b>Hospodársky výsledok</b>	<b>2 798 tis. Sk</b>

Na rok 2004 obdržala Iuventa zo štátneho rozpočtu príspevok na investičnú činnosť (kapitálový transfer) vo výške 1 500 tis. Sk. Príspevok bol určený na nákup kancelárskeho vybavenia a listom č. CD-2004-12176/24337bola povolená zmena použitia kapitálového transferu na obstaranie stavby

s názvom Rekonštrukcia spŕch a sociálnych zariadení Iuventy vo výške 1 200 tis. Sk. Finančné prostriedky boli použité v čiastke 1 495 tis. Sk na nákup kancelárskej techniky (2 ks počítače a 1 ks kopírovací multifunkčný stroj) a rekonštrukčné práce sociálnych zariadení v Iuvente na Karloveskej ulici a na Búdkovej ceste.

## 5. Personálne otázky

Od 10. septembra 2003 do 16. mája 2004 bol poverený vykonávaním funkcie generálneho riaditeľa Iuventy Ing. Peter Blaas. V rámci opatrení na zvýšenie efektívnosti organizácie a zabránenie negatívnemu vývoju hospodárenia bolo uskutočnených niekoľko zmien organizačnej štruktúry a realizované personálne opatrenia na zvýšenie produktivity a zníženie personálnych nákladov. K 31.12. 2003 bola organizačná štruktúra organizácie nasledovná:

Útvar	počet pracovníkov
Generálny riaditeľ	1
Pozície priamo riadené GR	3
Úsek ekonomiky a financií	5
Úsek informácií a rozvoja (NAFYDI)	16
Úsek mobility (NAFYM)	8
Technicko – prevádzkový úsek	28

Dňa 17.05.2004 bol do funkcie generálneho riaditeľa Iuventy vymenovaný Ing. František Hegedús. Svoje úsilie zamerával hlavne na riešenie otázok súvisiacich s vysporiadaním majetku štátu vo vlastníctve Iuventy a pokračoval v reštrukturalizácii organizácie.

K 31.12. 2004 bola organizačná štruktúra organizácie nasledovná:

Útvar	počet pracovníkov
Generálny riaditeľ	1
Pozície priamo riadené GR	3
Úsek ekonomiky a financií	4
Úsek informácií a rozvoja	12
Úsek NK Mládež	11
Technicko – prevádzkový úsek	39

Starostlivosť o zamestnancov:

- V rámci komplexnej starostlivosti o zamestnancov Iuventy boli zabezpečené školenia o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a požiarnej ochrane objektov.
- Na základe ponuky Ministerstva školstva SR na doplnenie vzdelania perspektívnych zamestnancov Iuventy umožňovala vysokoškolské štúdium na FM UK 1 zamestnancovi.
- V súlade s potrebami organizácie Iuventy podporila účasť zamestnancov na ekonomických, mzdových, personálnych školeniach súvisiacich hlavne so zmenou legislatívy, ale aj školenia na používanie nových softvérov.
- Podľa potrieb zamestnancov sa uskutočňuje nákup odbornej literatúry, ktorá slúži na rozšírenie si vedomostí.
- V rámci starostlivosti o svojich zamestnancov Iuventy umožňuje využívanie vlastnej plavárne, sauny, fitnes centra a letného kúpaliska v areáli na Búdkovej ceste na regeneráciu síl zamestnancov. Tiež umožňuje zamestnancom využívať rekreačné stredisko Modra – Piesok a objekt lodenice Zlaté Piesky.
- Zamestnanci majú možnosť ubytovania sa na Karloveskej ulici, ale aj na Búdkovej ulici za zvýhodnené cenové relácie.

## **6. Ciele a prehľad ich plnenia**

Ciele Iuventy vychádzajú z Koncepcie štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži v SR do roku 2007, ako aj z Kontraktov s Ministerstvom školstva SR, ktorý bol pre rok 2004 podpísaný na zabezpečenie olympiád a postupových súťaží ako aj na riešenie úloh štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži. Všetky aktivity Iuventy smerujú k trvalému skvalitňovaniu podmienok života detí a mládeže, k podpore a rozvoju práce s nimi v rámci štátneho i neštátneho sektora.

Plnenie úloh a prijatých opatrení na zvýšenie efektívnosti organizácie od októbra 2003 bola zmenená organizačná štruktúra na 2 odborné úseky - úsek informácií a rozvoja a Národná kancelária Mládež.

---

### **Školiace a vzdelávacie projekty**

---

#### **Dlhodobé cyklické vzdelávanie „Výtvarná výchova netradične - Tvorivosť hrou“**

Vzdelávanie, akreditované MŠ SR, bolo realizované počas 8 cyklických dvojdenných odborných stretnutí v rozsahu 140 vyučovacích hodín. Cieľom bola odborná príprava pracovníkov pre voľný čas detí a mládeže prostredníctvom výtvarných činností, využívania netradičných metód a foriem práce, alternatívnych postupov, techník, materiálov, teórie a praxe. Projekt bol realizovaný v období rokov 2002 – 2004. V roku 2003 prebehli tri stretnutia za účasti 18 záujemcov zamerané na základné a alternatívne vyjadrovacie postupy, techniky a materiály, projektovú tvorbu, prechádzky umením a prácu s umeleckým dielom. Druhá etapa vzdelávacieho projektu pokračovala v roku 2004 tromi

stretnutiami. Záujemcom bolo umožnené ukončenie vzdelávania v odbore „Výtvarná výchova netradične“ a získať osvedčenie s celoslovenskou platnosťou v zmysle akreditačného protokolu. V roku 2004 pokračovalo vo vzdelávaní 16 záujemcov a osvedčenia získali 13 absolventi.

### **Školenie školiteľov pre miestnu prácu s mládežou**

Školenie bolo pokračovaním dlhodobého projektu medzi Iuventou a Britskou radou, realizované v období rokov 2001 –2004. Cieľom projektu bolo pripraviť tím školiteľov v jednotlivých oblastiach dôležitých pre rozvoj miestnej práce s deťmi a mládežou.

Jednotlivé stretnutia boli zamerané na témy dôležité pre rozvoj osobnosti účastníkov ako školiteľov v tejto oblasti. Navyše boli školitelia pripravovaní aj na úlohu iniciátorov rozvoja miestnej práce s deťmi a mládežou medzi subjektami ako sú samosprávy, občianske združenia a rôzne inštitúcie aktívne v tejto oblasti na miestnej úrovni. V marci 2004 sa uskutočnilo záverečné školenie druhej fázy za účasti britských trénerov. Účastníci zrealizovali 7 vlastných 2 - 3 dňových školiacich aktivít pod supervíziou pracovníka Iuventy. Súčasťou projektu bol diseminačný workshop „Práca s mládežou na Slovensku“, ktorého sa zúčastnilo 53 účastníkov z celého Slovenska. Cieľom workshopu bolo vypracovať správu, ktorá pomenuje potreby v oblasti neformálneho vzdelávania v miestnej práci s deťmi a mládežou. Projekt bol ukončený získaním certifikátu, ktorý obdržalo 13 účastníkov školenia. Výstupom projektu je publikácia s názvom „Mládež pod krídlami samosprávy“, ktorá poskytuje praktické príklady pre prácu s deťmi a mládežou na miestnej úrovni.

### **Celoslovenský pracovný seminár „Možnosti efektívneho naplňania úloh vyplývajúcich z Koncepcie štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži v SR do roku 2007 v podmienkach regiónov“.**

Koordinácia úloh vyplývajúcich z Koncepcie vyvrcholila realizáciou celoslovenského pracovného seminára, na ktorom sa stretli aktéri politiky detí a mládeže zo všetkých krajov Slovenska a z väčšiny kompetentných inštitúcií štátnej správy, samosprávy a orgánov miestnej samosprávy, ale i niektorých MVO. Témou celoslovenského seminára sa stali „Možnosti efektívneho naplňania úloh vyplývajúcich z Koncepcie štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži v SR do roku 2007 v podmienkach regiónov“. Zámerom seminára bola podpora dobudovania funkčného, efektívneho a zmysluplného systému mechanizmov štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži. Obsah rokovania bol zameraný na možnosti a spôsoby presadzovania Koncepcie vo vzťahu ku koordinácii a spolupráci na vertikálnej a horizontálnej úrovni a súčinnosť inštitúcií a efektívny spôsob navrhovania a hodnotenia akčných plánov. Seminár sa niesol v znamení otvorenej diskusie, ktorá sa nevyhýbala konkrétnemu pomenovaniu nedostatkov, ale zároveň účastníci navrhovali aj prostriedky na ich odstránenie. Seminára sa zúčastnili zástupcovia z podmienkotvorných aj výkonných inštitúcií (Úrad vlády SR, rezorty, Rada vlády SR pre prevenciu kriminality, Združenie miest a obcí, samosprávne kraje, Rada mládeže Slovenska, Ústav informácií a prognóz školstva, krajské školské úrady, úrady práce,

sociálnych vecí a rodiny, regionálna rada mládeže, regionálne centrá mládeže, centrá voľného času, pedagogicko-psychologické poradne, centrá výchovnej a pedagogickej prevencie, metodicko-pedagogické centrá a pod.).

Seminár prebiehal formou pléna a pracovných skupín. Závěry zo seminára nájdete na: [http://www.iuventa.sk/news\\_detail.php?news=1&id=812](http://www.iuventa.sk/news_detail.php?news=1&id=812)

---

## **Priekumná a analytická činnosť Iuventy**

---

### **Národná správa o stave štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži pre Radu Európy**

Slovenská republika sa v roku 2005 zaradi medzi tie štáty Rady Európy, ktoré vypracovali Národnú správu o stave štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži. Ide o dokument, ktorý monitoruje nielen pozitíva ale aj negatíva života mladých ľudí v našej krajine, naznačuje problémy, podmienky a prognózy. Zároveň umožňuje ostatným členským krajinám Rady Európy pochopiť náš systém, súčasnú situáciu, ako aj možnosti ďalšieho vývoja. Vláda Slovenskej republiky na svojom zasadnutí 5. júna 2003 schválila organizačný projekt, radu projektu a garantov jednotlivých kapitol, ktorými sa stali dotknuté ministerstvá a inštitúcie. Organizačným zabezpečením projektu bola poverená Iuventa. Národná správa bude po svojom dokončení najkomplexnejšou publikáciou dokumentujúcou spôsob života mladých ľudí v SR s nadstraníckym pohľadom na súčasnú politiku vo vzťahu k mládeži v SR.

Cieľom Národnej správy je:

- Propagácia Slovenskej republiky ako modernej európskej krajiny, ktorá politike voči deťom a mládeži venuje náležitú pozornosť a je neoddeliteľnou súčasťou všetkých oblastí pôsobnosti štátu.
- Zvyšovanie informovanosti o Slovenskej republike a jej politike voči deťom a mládeži medzi členskými krajinami Rady Európy.
- Rozvoj politiky voči deťom a mládeži ako multidisciplinárnej a transversálnej politiky, ktorá sa dotýka mnohých oblastí života spoločnosti.
- Výmena informácií o rozvoji a implementácii politiky voči deťom a mládeži v Európe.

### **Práce realizované na tvorbe Národnej správy v roku 2004**

Ťažisko prác na správe spočívalo v roku 2004 v realizácii skupinových rozhovorov na ktorých sa zúčastnili odborníci z rôznych oblastí života mladých ľudí v SR a diskutovali o podmienkach, problémoch a východiskách. Pre zjednodušenie prístupu k informáciám týkajúcim sa Národnej správy, bola vytvorená stránka [www.spravaomladezi.sk](http://www.spravaomladezi.sk), ktorá poskytuje aj prehľad o záveroch týchto skupinových rozhovorov, jednotlivých etapách tvorby správy, možnosť interaktívne sa zapojiť do pripomienkovania návrhu správy ale aj spoznať Národné správy o mládeži z iných krajín Európy. Prvá verzia Národnej správy mala za cieľ posúdiť celoslovenský hodnotiaci seminár. Jeho cieľom bolo verifikovať údaje uvedené v jednotlivých kapitolách Národnej správy, špecifikovať podmienky



a vymedziť mechanizmy štátnej politiky voči mládeži. Seminára sa zúčastnilo viac ako 60 účastníkov, pracovníkov verejnej správy, výskumných ústavov, vysokých a stredných škôl, Metodicko-pedagogických centier, Matice slovenskej, členov Rady mládeže Slovenska a občianskych združení detí a mládeže. Následne posúdili údaje uvedené v prvej verzii správy aj zahraniční experti počas svojej prvej návštevy. Ďalšie aktivity prebehnú v roku 2005, kedy Slovensko navštívi expertná skupina, aby posúdila údaje uvedené v správe pri rozhovoroch v regiónoch Slovenska.

### **Výskumná úloha - Názory mládeže na štátnu politiku vo vzťahu k deťom a mládeži**

Výskum názorov mládeže na štátnu politiku vo vzťahu k deťom a mládeži vyplňa medzeru v koncepcii Národnej správy o stave štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži, v ktorej sa pertraktuje dopad štátnej podpory na životnú úroveň a spôsob života mladých ľudí. V Národnej správe sú zhrnuté výsledky aktuálnych analýz a výskumov v sfére rodinnej politiky, výchovy a vzdelávania detí a mládeže, zamestnanosti, životného štýlu a participácie mládeže na spoločenskom a politickom živote spoločnosti. Tieto výskumy čerpali najmä z výpovedí učiteľov, rodičov, pracovníkov verejnej správy, výsledkov didaktických testov a štatistických údajov o vybavenosti domácností, ako aj návštevnosti výchovno – vzdelávacích zariadení. Uvedený dokument obohatili výpovede samotných mladých ľudí, ako oni pociťujú podporu štátu v rôznych oblastiach svojho života. Cieľom výskumu bolo zistiť nakoľko mladí ľudia pociťujú podporu štátu v jednotlivých oblastiach svojho života a aké kroky je potrebné urobiť zo strany štátu, verejnej správy aj zo strany mladých ľudí, aby bola táto podpora efektívnejšia. Závety výskumu sú uverejnené na [www.iuventa.sk](http://www.iuventa.sk) a na [www.spravaomladezi.sk](http://www.spravaomladezi.sk)

### **Akčný plán realizácie Koncepcie štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži v SR do roku 2007**

Predstavuje dokument, ktorý má za úlohu zmapovať aktuálny stav práce s deťmi a mládežou vo veku do 26 rokov. Sleduje jeho medzirezortné napĺňanie v praxi na regionálnej a miestnej úrovni a vytvára priestor pre zvýšenie informovanosti v oblasti štátnej politiky detí a mládeže, vzájomnú výmenu skúseností, identifikáciu aktuálnych potrieb a možností ich riešenia na miestnej úrovni. Vláda Slovenskej republiky na svojom zasadnutí dňa 17. marca 2004 prerokovala a schválila uznesením č. 232/2004 návrh Akčného plánu realizácie úloh na rok 2004 vyplývajúcich z Koncepcie štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži v SR do roku 2007. V závere roka 2004 spracovala Iuventa návrh vyhodnotenia úloh vyplývajúcich z Koncepcie. Informačným zdrojom pre vyhodnotenie úloh akčného plánu boli podklady niektorých rezortov a samosprávnych krajov, ktoré obdržalo MŠ SR, ale aj správy a informácie poskytnuté inými odbornými inštitúciami, pôsobiacimi v oblasti implementácie politik detí a mládeže, ktoré odzneli na regionálnych monitoringoch a celoslovenskom pracovnom seminári. Viac informácií o Akčných plánoch z predchádzajúcich rokov ale aj o aktuálnom Akčnom pláne nájdete na: <http://www.iuventa.sk/additionalcategory.php?CategoryID=432>

## **Sekretariát Rady vlády SR pre deti a mládež**

Iuventa zabezpečovala, v súlade s požiadavkami členov Rady vlády pre deti a mládež, legislatívne zámery vlády, ktoré sa dotýkajú oblasti detí a mládeže, pre rokovania Rady. V roku 2004 sa členovia Rady Vlády pre deti a mládež venovali vyhodnoteniu úloh vyplývajúcich z Akčného plánu za rok 2003 a návrhu úloh vyplývajúcich z Koncepcie štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži v SR pre rok 2004. Vyhodnotenie Akčného plánu za rok 2004 a návrh úloh pre rok 2005 nájdete na: <http://www.iuventa.sk/additionalcategory.php?CategoryID=432> .

---

## **Metodické, informačné a publikačné aktivity**

---

### **Spolupráca s Regionálnymi centrami mládeže**

V rámci spolupráce s organizáciami a inštitúciami, ktoré sú na miestnej úrovni spoluzodpovedné za realizáciu Koncepcie štátnej politiky voči deťom a mládeži do roku 2007, spolupracovala Iuventa s Regionálnymi centrami mládeže v Košiciach a Banskej Bystrici, ktoré vznikli ako pilotné centrá v roku 2003. Ich cieľom je v spolupráci s VÚC koordinovať štátnu politiku vo vzťahu k deťom a mládeži na území regiónu a plniť úlohy vyplývajúce z Akčného plánu, členstva v Európskej sieti centier mládeže a realizovať prieskumné a analytické činnosti v oblasti detí a mládeže v príslušnom regióne. Zástupcovia RCM sa aktívne zúčastňovali na aktivitách organizovaných Iuventou počas roka 2004.

### **Mládež a mládežnícka politika na Slovensku – Youth and youth policy in the Slovak Republic**

V roku 2004 vydala Iuventa publikáciu, ktorá je sprievodnou publikáciou k Národnej správe o mládeži a kompiláciou informácií získaných z Národnej správy o stave štátnej politiky voči deťom a mládeži, Akčného plánu a ďalších zdrojov aktuálnych informácií. Publikácia bola vydaná v anglickom jazyku a je určená predovšetkým zahraničným partnerom. Jej cieľom je propagovať význam práce s deťmi a mládežou vo voľnom čase a priblížiť štátnu politiku voči deťom a mládeži v SR.

### **ZOOM-M**

Iuventa sa v spolupráci s RMS podieľala na obsahovej náplni časopisu ZOOM-M – zaostrené na mladých, ktorý je venovaný politike mládeže. Časopis poskytuje odborné a metodické články týkajúce sa výskumných a prieskumných aktivít, informuje o možnostiach podpory práce s deťmi a mládežou v SR prostredníctvom rôznych programov. V roku 2004 bolo vydaných 5 čísel časopisu ZOOM-M. V prípade Vášho záujmu môžete nájsť na nižšie uvedenom kontakte časopis aj v elektronickej podobe: <http://www.iuventa.sk/additionalcategory.php?CategoryID=427>

### **Projekt Newton Network (NewNet)**

Je iniciatívnym projektom SR, zameraným na rozvoj spolupráce v oblasti rastu záujmu mladých ľudí o vedu a technológiu. Napĺňa Akčný plán Európskej komisie v časti Veda a spoločnosť, ako aj jeden z cieľov európskych vzdelávacích systémov. Na základe rozhodnutia Poradného orgánu Európskej komisie a Rady EÚ pre vedu a techniku (CREST) sa koordinátorom projektu stala SR. Cieľom projektu je zvýšenie záujmu detí a mládeže o prírodovedné predmety a následne o štúdium vedeckých a technických smerov. V roku 2004 pokračovala Iuventa v napĺňaní cieľov projektu a informovala verejnosť o rôznych aktivitách prostredníctvom stránky [www.newnet.sk](http://www.newnet.sk).

---

### **Administrácia programu podpory činnosti OZ detí a mládeže a podpory informačno – poradenskej činnosti pre deti a mládež v SR**

---

V súlade so Smernicou MŠ SR číslo 999/2001 – 72, prebiehala jarná časť administrácie žiadostí OZ detí a mládeže, ktoré sa uchádzali o finančnú podporu. O podporu sa mohli uchádzať celoštátne, nadregionálne, regionálne a miestne OZ DaM. Pre skvalitnenie činnosti komisií spracovala Iuventa databázu predkladateľov žiadostí, základné dokumenty pre komisie, pozvánky a zabezpečila po organizačnej stránke podmienky pre ich činnosť. Komisie zasadli spolu 33 krát a posudzovali predložené projekty v dvoch etapách. Celkovo sa uchádzalo o finančnú podporu 64 OZ detí a mládeže, z ktorých bolo 47 žiadostí schválených a zvyšné boli vyradené z dôvodu nesplnenia podmienok financovania. Súčasťou administrácie programu podpory bolo aj vypracovanie informácie o použití finančných prostriedkov poskytnutých občianskym združeniam detí a mládeže, na podporu činnosti RMS a regionálnych rád mládeže, na podporu informačno-poradenskej činnosti detí a mládeže zo štátneho rozpočtu 2004. V rámci smernice sa mohli o finančnú podporu uchádzať aj subjekty, ktoré pôsobia v informačno-poradenskej činnosti pre deti a mládež.

Pre rok 2004 bolo predložených spolu 34 projektov v troch oblastiach podpory:

- 1) Informácie a poradenstvo ako prostriedok rozvoja participácie – projekty predložilo 5 subjektov
- 2) Informácie a poradenstvo ako prostriedok formovania osobnosti mladého človeka – projekty predložilo 9 subjektov
- 3) Informačný systém a sieť informačných centier mladých – projekt predložil jeden subjekt.

Jesenná časť administrácie programu podpory OZ detí a mládeže prebiehala už v zmysle Podmienok finančnej podpory práce s deťmi a mládežou na roky 2004 až 2007. Žiadosť o finančnú podporu zaslalo 52 žiadateľov. V zmysle tých istých Podmienok finančnej podpory práce s deťmi a mládežou na roky 2004 až 2007, prebiehala aj administrácia programu podpory informačno-poradenskej činnosti na rok 2005 a celkovo bolo predložených 22 projektov do troch oblastí podpory:

- 1) Informácia a poradenstvo ako prostriedok rozvoja participácie – projekty predložili 4 subjekty.

- 2) Informácia a poradenstvo ako prostriedok formovania osobnosti mladého človeka – projekty predložilo 17 subjektov.
- 3) Informačný systém a sieť informačných centier mladých – projekt predložil 1 subjekt.

V súlade s úlohou bolo vykonané administratívne spracovanie zaslaných projektov v stanovenom termíne, kontrola žiadostí o štátnu dotáciu a náležitostí, ktoré sú nevyhnutné na ďalšie hodnotenie komisie, skompletizovanie podkladov pre rozhodovanie komisie, aktualizácia databázy žiadateľov, vytvorenie protokolu „Hodnotenie žiadostí na podporu informačno-poradenskej činnosti pre deti a mládež pre rok 2005“ v zmysle podmienok finančnej podpory.

Iuventa sa v rámci podpory informačno-poradenskej činnosti pre deti a mládež, podieľala v novembri 2004 aj na organizačnej a obsahovej príprave Valného zhromaždenia členov siete ERYICA. Cieľom VZ bolo definovať nové formy a podmienky poskytovania informačných a poradenských služieb pre mládež v celoeurópskom meradle a zabezpečiť rovnaké podmienky poskytovania týchto služieb vo všetkých členských krajinách siete. Počas stretnutia členov VZ ERYICA boli prerokované pripomienky ku Európskej charte informácií pre mládež a doplnená bola o priority pre mladých ľudí s nedostatkom príležitostí. Valné zhromaždenie ERYICA prijalo na tomto rokovaní znenie novej Európskej charty informácií pre mládež a odporučilo, aby ju ratifikovali jednotlivé vlády členských krajín siete ERYICA. Viac informácií o informačno-poradenskej činnosti a subjektoch, ktoré ju v rámci SR realizujú, nájdete na [www.icm.sk](http://www.icm.sk), alebo na [www.charta.icm.sk](http://www.charta.icm.sk)

---

### **Predmetové olympiády a postupové súťaže**

---

Súťaže žiakov základných škôl, základných umeleckých škôl a stredných škôl sú neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu na základných školách, základných umeleckých školách a stredných školách. Súťaže vyhlasuje Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, majú zväčša postupový charakter a končia sa celoštátnym kolom alebo medzinárodnou súťažou. Sú realizované formou predmetových olympiád, postupových súťaží a prehliadok tvorivosti.

Každá predmetová olympiáda a postupová súťaž (POPS) sa riadi platným organizačným poriadkom, odsúhlaseným predsedníctvom príslušnej odbornej komisie, podpísaným jej predsedom a zaregistrovaným na MŠ SR - sekcii regionálneho školstva. Organizačný poriadok je záväzný pre všetkých realizátorov jednotlivých kôl súťaží v SR. Organizačné poriadky jednotlivých predmetových olympiád a postupových súťaží určujú a upravujú priebeh konkrétnych podujatí. Sú prístupné na stránke: <http://www.iuventa.sk/olympiady>, kde sú uverejnené aj pokyny pre realizátorov súťaží, metodické usmernenia, súťažné úlohy a riešenia, adresáre komisií a všeobecné informácie.

V roku 2004 realizovala Iuventa predmetové olympiády a postupové súťaže žiakov základných, základných umeleckých a stredných škôl (POPS) v súlade s poverením MŠ SR, ako aj v súlade s

požiadavkami predsedov celoštátnych odborných komisií POPS, pričom zabezpečila grafickú a jazykovú úpravu súťažných textov, riešení a pokynov, distribúciu úloh, súťažných textov, riešení a pokynov pre okresné a krajské komisie súťaží, pedagógov a súťažiacich, tvorbu metodických materiálov a všetkých podkladov pre skvalitnenie realizácie POPS, celoštátne kolá súťaží, odborné sústreďenia žiakov pred medzinárodnými súťažami, zasadnutia odborných komisií, odborné semináre pre realizátorov súťaží v regiónoch. Iuventa každoročne zostavuje termínovník všetkých kôl predmetových olympiád a postupových súťaží a zabezpečuje jeho distribúciu realizátorom. V nasledujúcej časti uvádzame konkrétne aktivity, ktoré boli zrealizované v rámci jednotlivých súťaží.

### **Chemická olympiáda**

V roku 2004 bol zrealizovaný jubilejný 40. ročník CHO v Bratislave. CHO zaznamenala v roku 2004 zmenu, ktorá súvisela s realizáciou experimentálnej časti súťaže. V krajských kolách v kategórii A prebiehala iba virtuálna praktická časť, ktorá spočívala vo vyhodnocovaní obdržaných výsledkov písomnou a nie praktickou formou.

V roku 2004 prebiehala súťaž v teoretickej aj praktickej časti v nasledovných kategóriách. Kategória A sa venovala anorganickej, organickej, fyzikálnej chémii a biochémi. Kategória E pozostáva z anorganickej chémie, analytickej chémie, organickej chémie a kategória F z analytickej chémie, chemickej technológie, fyzikálnej chémie. V dvoch kategóriách súťažilo 46 študentov a prítomných bolo aj 83 členov porôt, hostí, lektorov a pedagogického sprievodu. Následne po ukončení celoštátneho kola CHO vybrali členovia poroty účastníkov sústreďení pred medzinárodnou CHO. V súlade s požiadavkami komisie pripravila Iuventa tri sústreďenia na ktorých sa celkom zúčastnilo 22 študentov, z ktorých nakoniec reprezentovalo Slovensko na MCHO 6 študentov. Úspechy slovenských účastníkov na MCHO dokumentuje nasledovná tabuľka.

<b>36. Medzinárodná chemická olympiáda, 18. -27.7. 2004, Kiel, Nemecko, 233 súťažiacich, 61 krajín sveta</b>		
Anton Repko	Gymnázium sv. Mikuláša, Prešov	zlatá medaila
Tomáš Šolomek	Gymnázium V. B. Nedožerského, Prievidza	strieborná medaila
Lukáš Grajciar	Gymnázium, Konštantínova 2, Prešov	bronzová medaila

Každoročne je v rámci CHO zrealizovaná aj Letná škola chemikov, ktorej cieľom je zvýšenie záujmu mladých ľudí o štúdium chémie a vyhľadávanie nových talentov v tejto oblasti.

Pre skvalitnenie oblasti vyučovania chémie na školách pokračuje CHO vo vydávaní časopisu Chemické rozhľady. V roku 2004 vydala Iuventa 4 čísla, každé v náklade 660 kusov a boli distribuované stredným školám, odborným školám a učilištiam.

Aktuálne informácie o súťaži, súťažné úlohy a riešenia študijnej časti vo všetkých kategóriách, organizačný poriadok, informácie o Letnej škole chemikov a výsledkové listiny jubilejného 40. ročníka CHO nájdete na [www.iuventa.sk/olympiady](http://www.iuventa.sk/olympiady).

V rámci organizačnej štruktúry Iuventy je od roku 1998 zriadené aj Medzinárodné informačné centrum medzinárodnej chemickej olympiády (MICMCHO). Viac informácií o činnosti a aktivitách MICMCHO nájdete na stránke [www.icho.sk](http://www.icho.sk)

### **Biologická olympiáda**

Biologická olympiáda je určená žiakom ZŠ, OGY a SŠ so záujmom o biológiu, geológiu, environmentalistiku a iné biologické vedy. Je rozčlenená na 5 kategórií – A, B, C, D, E a organizuje sa v 4 kolách – školskom, okresnom, krajskom a celoštátnom. Najlepší súťažiaci sa zúčastňujú Medzinárodnej biologickej olympiády (IBO) a Medzinárodnej olympiády environmentálnych projektov (INEPO). V roku 2004 bol zrealizovaný 38. ročník súťaže. Pre skvalitnenie prípravy študentov na Biologickú olympiádu zrealizovala Iuventa, v spolupráci s celoštátnou komisiou dva regionálne semináre pre učiteľov.

Celkovo teda Iuventa zrealizovala na základe požiadaviek SK BIO počas roka 2004 dvanásť podujatí. Vyvrcholením všetkých podujatí bolo celoštátne kolo BIO v kategóriách A,B,C, ktoré sa uskutočnilo v Banskej Bystrici za účasti 102 súťažiacich a celoštátne kolo v kategórii E, ktoré sa uskutočnilo v Modre za účasti 48 žiakov. Víťazi celoštátnych kôl pokračovali v príprave na Medzinárodnú biologickú olympiádu a na INEPO. Úspechy slovenských účastníkov na MBIO a INEPO dokumentujú nasledovné tabuľky.

<b>23. Medzinárodná olympiáda environmentálnych projektov (INEPO), Istanbul, Turecko, 6. - 9.6.2004, 33 projektov, 20 krajín sveta</b>		
Martin Szakál	Gymnázium L.Novomeského, Bratislava	strieborná medaľa
<b>15. Medzinárodná biologická olympiáda, Brisbane, Austrália, 11. - 18.7.2004, 40 krajín sveta</b>		
Vojtech Baláž	Gymnázium Š. Moyzesa, Banská Bystrica	bronzová medaľa

Ku skvalitneniu prípravy na BIO prispelo aj vydanie troch čísel BiOSpravodaja. Aktívna je aj stránka [www.iuventa.sk/bio](http://www.iuventa.sk/bio), na ktorej sú uverejňované pokyny pre učiteľov, databáza súťažných úloh a riešení, adresáre komisií BIO a informácie pre záujemcov.

### **Matematická olympiáda**

Matematická olympiáda (MO) je vnútorne členená na dve kategórie – kategóriu A (matematika) a kategóriu P (programovanie – informatika). Aj v roku 2004 sa obidve súťaže riadili jedným spoločným organizačným poriadkom. Oddelenie týchto súťaží a vymenovanie celoštátnej odbornej komisie samostatne pre každú oblasť sa predpokladá v roku 2005.

Matematická olympiáda je určená žiakom ZŠ a OGY (kategórie Z4, Z5, Z6, Z7, Z8 a Z9) a žiakom SŠ (kategórie A, B, C a P). Organizuje sa v 5 kolách: domácim, školskom, regionálnom, krajskom a celoštátnom.

Celoštátneho kola MO sa v kategórii A zúčastnilo 40 študentov z toho bolo 20 úspešných riešiteľov, pričom na prvých troch miestach sa umiestnili žiaci s plným počtom bodov. Celoštátneho kola MO v kategórii P sa zúčastnilo 28 žiakov z toho bolo 14 úspešných riešiteľov. CK MO kat. A prebehlo v Trenčíne – Kubrici, teoretická časť kat. P prebehla v Trenčíne – Kubrici a praktická časť v SOU v Dubnici nad Váhom. Na základe výsledkov CK MO boli vybraní študenti, ktorí sa zúčastnili výberových sústredení a súťažili o postup na IMO, IOI a CEOI. Žiaci, ktorí dosiahnu na CK MO v kat. A najlepšie výsledky reprezentujú SR na Medzinárodnej matematickej olympiáde (IMO) a žiaci, ktorí dosiahnu najlepšie výsledky v kat. P na Medzinárodnej informatickej olympiáde (IOI) a na Stredoeurópskej informatickej olympiáde (CEOI). Úspechy slovenských účastníkov na IMO a CEOI dokumentujú nasledovné tabuľky.

<b>45. Medzinárodná matematická olympiáda, 9. 7. - 18. 7. 2004, Athény, Grécko, 486 súťažiacich, 85 krajín sveta</b>		
Ondrej Budáč	Gymnázium B. S. Timravy, Lučenec	strieborná medaila
František Simančík	Gymnázium Grösslingová, Bratislava	strieborná medaila
Tomáš Váňa	Gymnázium M. R. Štefánika, Žiar nad Hronom	strieborná medaila
Jozef Bodnár	Gymnázium Filákovo	bronzová medaila
Hanka Budáčová	Gymnázium B. S. Timravy, Lučenec	bronzová medaila
Peter Černo	Gymnázium Ľ. Štúra, Trenčín	bronzová medaila

<b>16. Medzinárodná informatická olympiáda, 11. - 18. 9. 2004, Athény, Grécko, 81 krajín sveta</b>		
František Simančík	Gymnázium Grösslingová, Bratislava	strieborná medaila
Miroslav Baláž	Gymnázium Jura Hronca, Bratislava	strieborná medaila
Peter Perešíni	Gymnázium J. G. Tajovského, Banská Bystrica	bronzová medaila
Marek Ludha	Gymnázium J. G. Tajovského, Banská Bystrica	bronzová medaila

<b>Stredoeurópska olympiáda v programovaní, Rzeszów, Poľsko, 12. - 18. 7. 2004, 40 súťažiacich, 8 krajín sveta</b>		
Peter Perešíni	Gymnázium J. G. Tajovského, Banská Bystrica	bronzová medaila
Michal Poláčik	Gymnázium Laca Novomestského, Bratislava	bronzová medaila

Súčasťou MO je aj Korešpondenčný matematický seminár kat.  $\alpha$ , a Korešpondenčný matematický seminár kat.  $\beta$ . Aktívna je aj stránka <http://matematika.webpark.sk> na ktorej sú uverejňované pokyny pre učiteľov, databáza súťažných úloh a riešení, adresáre komisií MO a informácie pre záujemcov.

### Fyzikálna olympiáda

Fyzikálna olympiáda je určená žiakom ZŠ a nižších ročníkov OGY (kategórie E, F a Archimediáda) a žiakom SŠ (kategórie A, B, C a D). Organizuje sa v 4 kolách: školskom, regionálnom, krajskom a celoštátnom. CK FO sa uskutočnilo v Gabčíkove a zúčastnilo sa ho 32 študentov z celého Slovenska z toho bolo 24 úspešných riešiteľov. V rámci CK FO sa uskutočnil seminár „Výchova talentov v zjednotenej Európe“. Teoretická časť CK FO kategórie A sa konala v Gabčíkove, praktická časť sa konala na Fakulte matematiky, fyziky a informatiky v Bratislave.

FO je každoročne realizovaná v 7 kategóriách určených pre rôzne vekové skupiny žiakov. Pre podchytenie záujmu najmladších žiakov o fyziku sú každoročne pripravované úlohy v kategórii Archimediáda. V súlade s požiadavkami CK FO boli zostavené a distribuované súťažné materiály a pokyny. Aktívna je aj stránka <http://fpv.utc.sk/fo>, na ktorej sú uverejňované pokyny pre učiteľov, databáza súťažných úloh a riešení, adresáre komisií FO a informácie pre záujemcov. Žiaci, ktorí dosiahli v celoštátnom kole najlepšie výsledky reprezentovali SR na Medzinárodnej fyzikálnej olympiáde (IFO). Úspechy slovenských účastníkov na IFO dokumentuje tabuľka:

<b>35. Medzinárodná fyzikálna olympiáda, Pohangu, Južná Kórea, 15. 7. - 23.7.2004, 332 súťažiacich, 71 krajín sveta</b>		
Peter Rakyta	Gymnázium Biskupa Király s VJM, Komárno	strieborná medaila
Peter Maták	Gymnázium V. B. Nedožerského, Prievidza	bronzová medaila
Boris Gažovič	Gymnázium Arm. Gen. L. Svobodu, Humenné	čestné uznanie

### Geografická olympiáda

Geografická olympiáda je určená žiakom ZŠ, OGY a SŠ so záujmom o geografiu a iné geografii príbuzné vedné disciplíny. Rozčlenená je na 9 kategórií – A, B, C, D, E, F, G, H, a I. Organizuje sa v 4 kolách – školskom, okresnom, krajskom a celoštátnom. V roku 2004 bol zrealizovaný 32. ročník súťaže, kedy prebehlo spolu 8 podujatí. Najdôležitejším bolo celoštátne kolo v kategóriách A, B, C, D v Skalici, ktorého sa zúčastnilo 62 žiakov a celoštátne kolo v kategórii E, F a G v obci Radoľa-Ostré, ktorého sa zúčastnilo 48 žiakov. V roku 2004 reprezentovali Slovenskú republiku na Medzinárodnej geografickej olympiáde v Gdynii v Poľsku 4 súťažiaci. Viac informácií o GO je možné získať na stránke [www.iuventa.sk/olympiady](http://www.iuventa.sk/olympiady), kde sú uverejnené pokyny, adresáre, výsledkové listiny a informácie pre záujemcov.



## **Pytagoriáda**

Pytagoriáda je jednou zo súťaží, ktorá je určená mladším žiakom základných škôl. Realizuje sa v troch kategóriách P6, P7, P8 a podľa počtu zapojených žiakov je jednou z najmasovejších súťaží, ktoré sú vyhlasované MŠ SR. Celá súťaž prebieha každoročne v druhom polroku školského roka a žiaci 3. – 8. ročníka základných škôl a prímy až tercie osemročných gymnázií sa do nej zapájajú v rámci vyučovacieho procesu. V roku 2004 prebiehal 25. ročník Pytagoriády a zúčastnilo sa ho 47 žiakov. V kategórii P6 sme registrovali 17 žiakov z toho bolo 10 úspešných riešiteľov, v kategórii P7 sme registrovali 15 žiakov z toho bolo 14 úspešných riešiteľov, v kategórii P8 sme registrovali 15 žiakov z toho bolo 11 úspešných riešiteľov. Pre skvalitnenie prípravy žiakov na túto súťaž bola vydaná zbierka úloh Pytagoriády, 2004.

## **Olympiáda v cudzích jazykoch**

Realizácia olympiády v cudzích jazykoch (OCJ) predstavuje súťaže žiakov základných a stredných škôl v anglickom, nemeckom, francúzskom, španielskom a ruskom jazyku a je organizovaná v SR ako jedna z foriem dobrovoľnej záujmovej činnosti žiakov a je neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu na školách.

Olympiáda v anglickom jazyku je určená žiakom ZŠ, OGY a SŠ. Organizuje sa v 4 kolách – školskom, okresnom, krajskom a celoštátnom a člení sa podľa kategórií na 1A, 1B, 1C, 2A, 2B, 2C, 2D, 2E. V roku 2004 nastala zmena zánikom kategórie 1 D a vznikom kategórie 2 E, žiaci osemročných gymnázií prima-kvarta. Celoštátne kolo OAJ sa uskutočnilo v Bratislave a zúčastnilo sa na ňom 61 súťažiacich zo základných a stredných škôl.

Olympiáda v nemeckom jazyku je určená žiakom ZŠ, OGY a SŠ so záujmom o nemecký jazyk a nemecky hovoriace štáty. Rozčlenená je na 8 kategórií – 1A, 1B, 1C, 2A, 2B, 2C, 2D a 2E. Organizuje sa v 4 kolách – školskom, okresnom, krajskom a celoštátnom. Celoštátne kolo ONJ sa uskutočnilo v Bratislave a zúčastnilo sa ho 64 súťažiacich zo základných a stredných škôl. ONJ má aj medzinárodné pokračovanie, ktoré prebieha raz za štyri roky.

Olympiáda vo francúzskom jazyku je postupová súťaž, ktorá sa člení podľa kategórií na 1A, 1B, 1C, 2A, 2B, 2C, 2D, 2E. Celoštátne kolo OFJ sa uskutočnilo v Bratislave a zúčastnilo sa ho 45 súťažiacich zo základných a stredných škôl.

Olympiáda v španielskom jazyku je postupová súťaž, ktorá sa člení podľa kategórií na A, B, C, D, E. Celoštátne kolo OŠJ sa uskutočnilo v Bratislave a zúčastnilo sa ho 28 súťažiacich zo základných a stredných škôl.

Olympiáda v ruskom jazyku je určená žiakom ZŠ, OGY a SŠ so záujmom o ruský jazyk. Rozčlenená je na 7 kategórií – 1A, 1B, 1C, 2A, 2B, 2C a 2D a organizuje sa v 3 kolách – školskom, krajskom a celoštátnom. Celoštátne kolo ORJ sa uskutočnilo v Bratislave a zúčastnilo sa ho 38 súťažiacich zo základných a stredných škôl. ORJ má aj medzinárodné pokračovanie a 9 najúspešnejší súťažiaci sa zúčastnili Medzinárodnej olympiády v ruskom jazyku. Úspechy slovenských účastníkov dokumentuje tabuľka.

<b>Medzinárodná olympiáda v ruskom jazyku, Moskva, Rusko, 8. – 27. 6. 2004</b>		
Jana Slažneva	Gymnázium, Žiar nad Hronom	zlatá medaila
Žaneta Rusiňáková	Hotelová akadémia, Kežmarok	zlatá medaila
Peter Sloboda	Gymnázium, Krupina	strieborná medaila
Stanislava Kaputová	ZŠ, J.Mossouna, Michalovce	strieborná medaila
Chrystalla Michaelová	Gymnázium Vazovova, Bratislava	bronzová medaila
Matej Koreň	Gymnázium, Žiar nad Hronom	bronzová medaila
Juraj Várady	Gymnázium P.Horova, Michalovce	bronzová medaila

Viac informácií o OCJ je možné získať na stránke [www.iuventa.sk/olympiady](http://www.iuventa.sk/olympiady), kde sú uverejnené pokyny a informácie pre záujemcov.

### **Olympiáda ľudských práv**

Olympiáda ľudských práv (OLP) je trojkolová súťaž (školské, krajské a celoštátne kolo) a je určená študentom stredných škôl. V krajských kolách je ťažiskom vedomostná zložka (didaktické testy) a postojové riešenia. Celoštátne kolo je zamerané na formovanie a vyjadrenie názorov a postojov pri prezentácii esejí a interpretácii prípadových štúdií. V rámci celoštátneho kola sa riešia „prípadové štúdie“ z medzinárodného súdneho tribunálu pre ľudské práva a prezentujú a obhajujú sa eseje na témy, ktoré sú každoročne zverejnené až v závere krajských kôl. Celoštátne kolo OLP prebiehalo v roku 2004 v Liptovskom Mikuláši a postúpilo do neho 38 súťažiacich zo stredných škôl. Pre skvalitnenie prípravy študentov na celoštátne kolo zostavuje každoročne celoštátna odborná komisia Kroniku OLP. Viac informácií o OLP je možné získať na stránke [www.iuventa.sk/olympiady](http://www.iuventa.sk/olympiady), kde sú uverejnené pokyny, adresáre, výsledkové listiny a informácie pre záujemcov.

### **Turnaj mladých fyzikov**

Turnaj mladých fyzikov je súťaž družstiev žiakov stredných škôl v riešení fyzikálnych úloh. Realizuje sa formou vypracovávania protokolov z úloh, ktoré sú vyhlásené pre príslušný rok. Vyvrcholením súťaže je celoštátne kolo, na ktoré sú pozvané päťčlenné družstvá stredoškôľakov na základe vypracovaných protokolov. Každoročne sú pre TMF vydávané aj úlohy v anglickom jazyku, ktoré

vydáva výkonný výbor Medzinárodného turnaja mladých fyzikov. CK TMF prebiehalo v Bratislave a zúčastnilo sa ho 24 študentov (4 súťažné družstvá). Na základe výsledkov CK TMF bolo vybrané 5 členné družstvo, ktoré reprezentovalo SR na medzinárodnom TMF. Úspechy slovenských účastníkov na MTMF dokumentuje tabuľka. Viac informácií môžete získať aj na stránke [www.tmfsrc.sk](http://www.tmfsrc.sk)

<b>17. Medzinárodný turnaj mladých fyzikov, Brisbane, Austrália, 24. 6. - 1. 7. 2004, 26 družstiev, 24 krajín sveta</b>		
Peter Zajac	Gymnázium Grösslingová, Bratislava	strieborná medaila
Mária Šoltésová	Gymnázium Grösslingová, Bratislava	strieborná medaila
Matej Vitásek	Gymnázium Grösslingová, Bratislava	strieborná medaila
Dávid Džamba	Gymnázium Jura Hronca, Bratislava	strieborná medaila
Peter Glaus	Gymnázium Jura Hronca, Bratislava	strieborná medaila

---

#### **Informačná stratégia programu EÚ MLÁDEŽ v roku 2004**

---

Na základe výsledkov seminára k spoločnej informačnej a komunikačnej stratégii všetkých národných kancelárií, ktorý sa konal v novembri 2003 v Budapešti ako aj na základe analýzy situácie práce s deťmi a mládežou v SR, Koncepcie štátnej politiky voči deťom a mládeži v SR (oblasť mobility), Bielej knihy o mládeži Európskej únie a rezolúcii Rady Európskej únie - NK vypracovala špeciálnu stratégiu v oblasti informácií a komunikácie so zvláštnym dôrazom na implementáciu Stratégie zapojenie mládeže s nedostatkom príležitostí a potreby programu MLÁDEŽ v jednotlivých regiónoch. V rokoch 2004 realizovala NA informačnú a komunikačnú stratégiu na týchto základných princípoch:

- informácia a komunikácia s potenciálnymi cieľovými skupinami prebieha na lokálnej resp. regionálnej úrovni.
- základom stratégie je propagácia výsledkov dobrej praxe, príklady úspešných projektov najmä so zapojením mladých ľudí spadajúcich do kategórie Stratégie zapojenia a i.
- motivácia úspešných aplikantov propagovať svoje projekty všetkými dostupnými formami a prostriedkami (uvádzanie programu MLÁDEŽ ako donora, publikovanie loga programu MLÁDEŽ alebo vlajky Európskej únie,
- každý konzultant v oblasti informácií odpovedá na potreby svojho regiónu, v závislosti od toho, aké typy projektov považuje za potrebné prednostne iniciovať.

Národná kancelária programu MLÁDEŽ realizuje svoje propagačné aktivity prostredníctvom týchto foriem:

1. pravidelné príspevky v časopise ZOOM – M a BIG NEWS,
2. regionálne vystúpenia v médiách,
3. vydávanie vlastných informačných materiálov,
4. konzultácie, informačné dni, semináre, školenia v regiónoch,
5. nepravidelné informačné aktivity
6. vlastná web stránka

### **Pravidelné príspevky v časopise ZOOM – M a BIG NEWS**

Mládežnícke organizácie, občianske združenia, niektoré samosprávy a iné inštitúcie informovala Národná kancelária o programe MLÁDEŽ prostredníctvom časopisu ZOOM- M (vydáva IUVENTA a RMS, 5 – 6 krát ročne), ktorý je distribuovaný 2500 adresátom v SR. 500 kusov časopisu je distribuovaných pre účastníkov seminárov a školení v regiónoch a sú k dispozícii aj v domovských organizáciách regionálnych konzultantov.

Informácie o programe MLÁDEŽ boli zverejňované v časti *Pohnime svetom- program EÚ MLÁDEŽ*. V roku 2004 sa okrem noviniek predstavovali jednotlivé akcie a príklady úspešných projektov s vyjadreniami účastníkov a organizátorov.

Držitelia Karty Euro 26, ktorých je v súčasnosti viac ako 60 000, dostávajú pravidelne časopis *Big news* (vychádza každé 3 mesiace), kde má program MLÁDEŽ vlastnú rubriku zameranú na uverejňovanie informácií o programe MLÁDEŽ. V ročenke CKM je každý rok upútavka na program EÚ a základné informácie o ňom.

### **Regionálne vystúpenia v médiách**

Regionálni konzultanti v rámci svojich kontaktov uverejňujú základné informácie o programe, jeho výsledkoch a aktuálnych podujatiach v regionálnych médiách. V roku 2004 boli zverejnené informácie najmä v regiónoch Prešova a Košíc a to: Kežmarské noviny, Ľubovnianske noviny, Rádio Východ – Košice, Prešovský večer, ale aj Žilinské rádio, Nota Bene, Rádio Banská Bystrica, Podvihorlatské noviny, Petržalské noviny, Dúbravské noviny a noviny Orava. Všetky články a vstupy boli bezplatné.

Všetci konzultanti zverejňovali ponuky na školenia, študijné návštevy, najbližšie predkladacie termíny a výsledky programu vo svojich regiónoch cez regionálne médiá alebo prostredníctvom mailing listov. V regiónoch Slovenska bolo realizovaných 54 mediálnych aktivít (stretnutie s novinármi, prezentácie podporených projektov, regionálne tlačové konferencie a pod.)

## Vydávanie vlastných informačných materiálov

V roku 2004 boli vydané (dotlačené) tieto informačné materiály a publikácie:

Leták o programe MLÁDEŽ	10 000 ks
Leták o EURO - MED spolupráci	2000 ks
Leták o cezhraničnej spolupráci	1500 ks
Leták o programe MLÁDEŽ v jazyku menšín (rómsky, rusínsky) – len dizajn a grafika	Plán 1500 ks/2005
Krok za krokom Pripravte si mládežnícku iniciatívu	1500 ks
Krok za krokom Host'ujte a vysielajte dobrovoľníkov	2*3000 ks
Krok za krokom Pripravte si mládežnícku výmenu	1000 ks
Krok za krokom Krátkodobá EDS	5000 ks
Krok za krokom: Staňte sa dobrovoľníkom EDS	5000 ks
Do Európy hrou I. a II.	2000 ks
Do Európy hrou III	2000 ks
Publikácia: Pripravme si mládežnícku výmenu	1500 ks
Publikácia: Pripravme si kontaktný seminár	1500 ks
Publikácia: Pripravme si miestny projekt	1500 ks
Začíname s host'ovaním dobrovoľníka	1000 ks
Prezentačná publikácia "Téma rasizmu a xenofóbie v projektoch MLÁDEZ"	1200 ks
Spoločná brožúra o programe medzi krajinami V4	2000 ks
Program MLÁDEŽ je za polovicou	700 ks
Mládež pod krídlami samosprávy	2000 ks
3 propagačné videa o výsledkoch programu v spolupráci s televíziou Markíza	

- Letáky vydané v roku 2004 upozorňujú jednoduchou formou najširšiu verejnosť na možnosť získať finančné prostriedky z programu MLÁDEŽ (všeobecný leták), možnosť využiť zdroje z časti Crossborder co-operation (leták o Cezhraničnej spolupráci) a o otvorení sa programu EUROMED YOUTH aj slovenským mladým ľuďom po vstupe do Európskej únie. Do tlače sú pripravené aj všeobecné letáky o možnostiach programu MLÁDEŽ v rómskom a rusínskom jazyku.
- Edícia Krok za krokom je určená vážnejším záujemcom o jednotlivé akcie. Zjednodušenou formou vysvetľuje princípy jednotlivých akcií, procedúry a kritériá.
- Do Európy hrou I. –III. - zborník aktivít na medzinárodné výmeny, školenia, semináre s témami: Zoznamovačky a lámače ľadov, Energizéry, Interkultúrne učenie, Tímová práca, Hodnotenia s fotokopírovateľnými listami aj v anglickom jazyku.

- Publikácie z radu Pripravme si... (výmenu, miestny projekt, kontaktný seminár) sú orientované na projektový manažment Akcie 1, 3 a 5. Poskytujú množstvo praktických návodov ako zvládnuť jednotlivé fázy prípravy týchto projektov
- Začínáme s hosťovaním dobrovoľníka je určená úplne začínajúcim hosťiteľským organizáciám alebo aj starším, ktoré chcú nájsť nové podnety na zlepšenie hosťiteľských projektov.
- Prezentačná publikácia "Téma rasizmu a xenofóbie v projektoch MLÁDEŽ" ponúka verejnosti hlbší pohľad do témy projektov programu MLÁDEŽ, ktorá nie je ešte dostatočne využívaná. Publikácia poskytuje niekoľko základných informácií z oblasti boja proti rasizmu v Európe a na Slovensku, štatistiky z programu MLÁDEŽ, názory niektorých účastníkov a organizátorov z tejto oblasti, príklady vhodných aktivít na zvýšenie motivácie ostatných záujemcov a odkaz na dostupné teoretické zdroje.
- Spoločná brožúra o programe medzi krajinami V4 opisuje spoluprácu národných kancelárií programu od roku 2000, uvádza príklady projektov V4, informácie o krajinách V4, o ich mládežníckej politike a pod.
- Program MLÁDEŽ je za polovicou prezentuje výsledky hodnotenia programu v roku 2003 a niektoré ďalšie štatistiky a príklady projektov.
- Mládež pod krídlami samosprávy ponúka čitateľom pohľad na aktuálnu situáciu v práci s deťmi a mládežou na úrovni komunít, návody na zlepšenie a informácie o projekte IUVENTY a Britskej rady, novom programe YOUTH IN ACTION, programe MLÁDEŽ, Eurodesku a Európskeho mládežníckeho portálu.

### **Konzultácie, informačné dni, semináre, školenia v regiónoch**

Regionálni konzultanti poskytli **432** konzultácií (údaj z novembra 2004) záujemcom buď k ich konkrétnym projektom alebo k ich návrhom a nápadom, kde boli vždy uvádzané všetky relevantné informácie o histórii, štruktúre programu, procedúrach, kritériách a zmenách v programe.

V priebehu roku 2004 sa v regiónoch Slovenska uskutočnilo **76** informačných dní a stretnutí so záujemcami o program a **46** rôznych školení a seminárov, kde sa prezentovali účastníkom jednotlivé možnosti programu a účastníci získavali najmä konkrétne zručnosti a schopnosti z oblasti projektového manažmentu, tvorby projektov ale aj ďalšie doplnkové informácie z oblasti mládežníckej politiky v SR a v Európskej únii.

### **Nepravidelné informačné aktivity**

V období 30. apríl – 10. máj 2004 sa konalo **14** aktivít informačného charakteru, kde si mladí ľudia v regiónoch mohli uvedomiť prínos vstupu Slovenska do štruktúr Európskej únie a možnosti programu MLÁDEŽ. Organizovali sa hodnotiace konferencie, workshopy, stretnutia s bývalými aplikantmi, vystúpenia skupín a súborov a diskusie.

V roku 2004 sa konala tlačová konferencia ako príspevok k propagácii Výzvy na obnovu Tatier komisára Jána Figel'a prostredníctvom krátkodobej EDS a možnosti pre slovenské organizácie zapojiť sa do projektu.

### **Vlastná web stránka**

Národná kancelária má samostatnú stránku v rámci web stránky IUVENTY ([www.iuventa.sk](http://www.iuventa.sk) - program MLÁDEŽ), kde sa nachádzajú základné informácie o programe, Sprievodca programom, formuláre prihlášok, zoznam podporených projektov s charakteristikou a ďalšie dôležité informácie. V časti – NAFYM je aktualizovaný kalendár aktivít Národnej kancelárie a regionálnych konzultantov.

### **Akcia 1 – mládežnícke skupinové výmeny**

V roku 2004 bolo na Akciu 1 použitých 675 245 Eur (na mládežnícke výmeny v rámci Cezhraničnej spolupráce bolo použitých navyše 14 108 Eur) z možných 810 944 Eur (83,27 %) v kolách R1 – R6, čo predstavuje nárast oproti roku 2003, v ktorom bolo použitých 459 663 Eur (nárast o 46,9 %). Spolu bolo podaných 150 projektov a podporených bolo 80. Mládežníckych výmen v rámci Cezhraničnej spolupráce sa uskutočnilo 7. V rámci mládežníckych výmen s partnerskými krajinami bolo podporených 6 projektov. Projektov s partnermi z viac ako 3 krajín bolo podporených 29.

Z hľadiska metód, Národná kancelária dávala dôraz na osobný kontakt s uchádzačmi a to prostredníctvom regionálnych konzultantov a regionálnych školení a prostredníctvom národných školení. Na národnej úrovni boli zorganizované 3 školenia pre žiadateľov podporených projektov zamerané na zvýšenie kvality projektového manažmentu skupinových mládežníckych výmen pod názvom „Nalieváreň“. Spolu sa tohto školenia zúčastnilo 87 účastníkov.

Z regionálnych školení boli tri zamerané špecificky na Akciu 1, ale mládežnícke výmeny boli spomínané aj v ostatných regionálnych školeniach. Na regionálne školenia boli pozývaní realizátori úspešných výmen, alebo použité ich video záznamy.

Z medzinárodných školení zameraných na mládežnícke výmeny sa v roku 2004 realizoval na Slovensku modul školenia pod názvom „Bi-tri-multi“, ktorého sa zúčastnilo 5 krajín (NO, PL, IC, BEFL, SK). Celkovo v minulom roku participovalo na mládežníckych výmenách v celej Európe 1540 mladých ľudí zo Slovenska. Na Slovensku sa uskutočnilo 45 výmen.

Od júnového kola roku 2004, po vstupe SR do EU, môže Slovensko vo zvýšenej miere participovať na programe EuroMed Youth. V novembrovom kole boli podporené dva projekty s krajinami Stredomoria. Celkovo môžeme pozorovať zvýšený záujem o mládežnícke výmeny s tretími krajinami. Kým v roku 2003 boli podporené 2 projekty s tretími krajinami v roku 2004 ich bolo 12. Pozitívom je, že tieto projekty nie sú koncentrované v Bratislavskom kraji, poukazuje to aj na zvyšovanie kvality projektov na celom území republiky.

Zvýšený záujem sme ku koncu roka zaznamenali o Latinsko-Americké krajiny, je však problematické nájsť vhodných partnerov z tohto regiónu.

Pri posudzovaní projektov sme sa zameriavali najmä na metodológiu a interkultúrne učenie ako aj participácia mladých ľudí vo všetkých fázach projektu. Kvalitu projektového manažmentu sme mapovali počas monitoringov. Zmonitorovali sme približne 17% mládežníckych výmen. Stále pretrváva problém porozumenia mládežníckej výmeny. Osobitne medzi prvožiadateľmi sme zaznamenávali problém s transformáciou témy a cieľov výmeny do programu. Program je často robený formou tábora, čo nekorešponduje s cieľmi mládežníckych výmen. Interkultúrne učenie je chápané ako spoznávanie iných kultúr, ale chýbajú prvky boja proti stereotypom a predsudkom voči iným národom, rasám a kultúram. Z toho vyplýva potreba cielenejšej práce s mládežníckymi lídrami v regiónoch.

Z tematického hľadiska sme si zvolili priority: Európske občianstvo, mládežnícke informácie, vidiecke oblasti, boj proti rasizmu a xenofóbii. Spomedzi nich dominovali témy „Mládežnícke informácie“ a „Rozvoj vidieka“. Z regiónov boli prioritné Bratislava – Petržalka, okolie Bratislavy, Trnavský kraj, Trenčiansky kraj a Michalovský región. Z týchto prioritných regiónov zaznamenal najväčší nárast Bratislavský kraj (100%) a najnižšie výsledky dosiahol Trnavský kraj, iba 1 podporený projekt.

Medzi naše prioritné skupiny v roku 2004 patrili etnické menšiny, telesne a mentálne postihnutí mladí ľudia, nezamestnaná mládež, mládež z detských domovov, mladí ľudia z vidieckych a pohraničných oblastí. Na projekty zahrňujúce skupiny ľudí s nedostatkom príležitostí bol kladený väčší dôraz. Približne v 21% podporených projektov bola zapojená mládež s nedostatkom príležitostí. Stále však nemôžeme vysloviť spokojnosť so zapojenosťou týchto skupín do projektov podporených v rámci Akcie 1. Preto sme zvolili prioritu v roku 2005 - vytvorenie stratégie zapojenia mladých ľudí s nedostatkom príležitostí.

Minulý rok bol poznačený extrémne neskorým príchodom peňazí z EK na účet NK Mládež, čo sa odrazilo v neistote žiadateľov či podávať projekty. Celkovo však sme zaznamenali stúpajúcu tendenciu kvality projektov a zvýšený záujem o tretie krajiny. Významnú úlohu pritom zohrali naši regionálni konzultanti.



## AKCIA 2 – európska dobrovoľnícka služba

### 1. Hlavné ciele a priority podľa pracovného plánu.

Pracovná oblasť	Hlavné ciele a priority pre 2004 (cieľové počty)	Hlavné iniciatívy a akcie spojené s prioritami a cieľmi
Všeobecná implementácia programu	stratégia EDS, noví aplikanti, cezhraničná spolupráca, projekty prichádzajúce z Trenčína, Trnavy a Nitry, nové hosťiteľské projekty, krátkodobé EVS projekty, zapojenie mladých ľudí so zvláštnymi potrebami	Špecializované školenia, práca s regionálnymi konzultantmi, administrácia projektov

### 2. Hodnotenie výsledkov

- **Financie**

V roku 2004 bolo na Akciu 2 použitých 459 272 Eur v kolách R1 – R6 z možných 778 401 Eur, čo predstavuje nárast oproti roku 2003, v ktorom bolo použitých 275 804 Eur (66,52 %). Spolu bolo podaných 191 projektov a podporených bolo 176 (68 hosťiteľských a 108 vysielajúcich). V rámci EDS v partnerských krajinách Národná kancelária neodržala ani jednu žiadosť.

- **Prejavenie záujmu o hosťovanie dobrovoľníka (Žiadosť HEI-ky) a akreditované vysielajúce organizácie**

Hosťiteľské projekty boli a stále sú dôležitým článkom pre EDS, čiže sa značná pozornosť venovala práve rastu ich počtu, kvality, tematickej a geografickej rozmanitosti. Jednou z priorít pre Akciu 2 bolo vytvárať kvalitné hosťiteľské miesta. V priebehu roka 2004 bolo odsúhlasených 20 HEI-ok (Host Expression of Interest- prejavenie záujmu hosťovať dobrovoľníka). Z toho je už 18 hosťiteľských miest úspešne aktívnych a to v súlade so stratégiou zapájania (inclusion strategy) zameranou na mladých ľudí s nedostatkom príležitostí (telesne a mentálne postihnutí mladí ľudia, rómska menšina a ďalšie etnické menšiny, mladí ľudia z detských domovov a nezamestnaní mladí ľudia)

Taktiež v priebehu roku bolo vytvorených 14 akreditovaných vysielajúcich organizácií. Z toho každá organizácia poslala žiadosť o finančný príspevok, alebo tak počíta v nasledovnom predkladacom termíne.

NK venovala pozornosť na kvalitné fungovanie existujúcich hostiteľských miest systematickým organizovaním školení (revival trainings).

- **Aktualizácia databázy vysielajúcich organizácií a udržiavanie kvality VO**

Z dôvodu nezájmu viacerých vysielajúcich organizácií o vysielanie dobrovoľníka, alebo dočasné pozastavenie fungovania organizácie v tomto smere sme aktualizovali databázu vysielajúcich organizácií, ktorá je dostupná na webe [www.iuventu.sk](http://www.iuventu.sk).

NK venovala dostatočnú pozornosť aj vysielajúcim organizáciám a vysielaniu dobrovoľníkov do zahraničia. NK viedla pravidelné systematické školenia pre potenciálne vysielajúce organizácie, ktoré mali najlepšie predpoklady naplňať filozofiu, ciele a kritériá EDS.

NK rovnako podporovala už existujúce akreditované vysielajúce organizácie propagačnými materiálmi a uvádzaním dobrých príkladov, čo motivovalo organizácie vyhľadávať potenciálnych dobrovoľníkov z regiónov, v ktorých pôsobia, alebo naopak, aktivovalo dobrovoľníkov vyhľadávať vysielajúce organizácie za účelom realizácie projektov EDS v zahraničí.

- **Projekty slovenských a zahraničných dobrovoľníkov**

Prehľad vykonávania aktivít slovenských dobrovoľníkov v zahraničí so zameraním na krajinu, udávané v percentách z celkového počtu dobrovoľníkov VO za rok 2004:

1. Taliansko 26 %, 2. Nemecko 15 %, 3. Španielsko 14 %, 4. Francúzsko 7 %, 5. Holandsko 7 %, 6. Veľká Británia 5 %

Prehľad vykonávania aktivít zahraničných dobrovoľníkov na Slovensku so zameraním na krajinu, z ktorej pochádzajú, udávané v percentách z celkového počtu dobrovoľníkov HO za rok 2004:

1. Francúzsko 31 %, 2. Nemecko 24 %, 3. Veľká Británia 7 %, 4. Španielsko 7 %, 5. Rumunsko 7 %, 6. Česká republika, Belgicko, francúzsky hovoriaca komunita, Taliansko 5 %

- **Príprava dobrovoľníkov a školenia pre dobrovoľníkov**

NK priamo realizovala všetky 3 druhy školenia pre dobrovoľníkov v rámci EDS, a síce:

- školenie pred odchodom na projekt EDS (Pre-Departure Training)
- školenie po príchode na projekt EDS (On-Arrival Training)
- stretnutie v polovici projektu EDS (Mid-Term Meeting)

Všetci dobrovoľníci, ktorí prišli na Slovensko, dostali základné informácie o krajine, kultúre, obyvateľstve, miestnych, regionálnych alebo štátnych autoritách, o systéme sociálneho a zdravotného poistenia a dostali tiež kontakty na osoby zodpovedné za Akciu 2 – EDS v NK, ako aj na regionálnych konzultantov programu EÚ MLÁDEŽ pôsobiacich v jednotlivých regiónoch Slovenskej republiky. Toľko k obsahu školenia po príchode na projekt EDS (On-Arrival Training) postaveného na interkultúrnom učení. Toto školenie vždy poskytovalo priestor na diskusiu týkajúcu sa prekonávania ťažkostí, ktoré vyplývali z rozdielnosti kultúr a životných podmienok medzi domovskými krajinami dobrovoľníkov a Slovenskom, ktoré pre nich predstavovalo nové (nepoznané) kultúrne prostredie.

Stretnutie v polovici projektu EDS (Mid-Term Meeting), ktoré tiež realizovala NK, bolo zvyčajne realizované za účelom priebežného hodnotenia práve realizovaných projektov. Jeho cieľom bolo tiež umožniť dobrovoľníkom realizujúcim svoje projekty EDS na Slovensku stretnúť sa a spoznať sa navzájom.

Pre slovenských dobrovoľníkov, ktorí odchádzali do zahraničia realizovať svoje projekty EDS, NK realizovala školenie pred odchodom na projekt EDS (Pre-Departure Training), na ktorom bolo dostatok priestoru odovzdať základné potrebné informácie o EDS, právach a povinnostiach jednotlivých zapojených subjektov a o filozofii EDS ako takej. Okrem toho dobrovoľníci dostávali základnú informáciu o krajine realizácie projektu ako aj kontakty na osoby zodpovedné za Akciu 2 – EDS v relevantných krajinách.

### **AKCIA 3 – skupinové iniciatívy, investície do budúcnosti**

V roku 2004 boli v Akcii 3 priority vnímané projekty z regiónov s nízkou úrovňou mládežníckej mobility, predovšetkým Trenčiansky a Trnavský kraj okrem Trnavy a východné okresy Košického a Prešovského kraja, projekty typu sieťovanie, ktoré dlhodobo patria k najmenej zastúpeným v žiadostiach o grant, ďalej projekty s jasným dlhotrvajúcim dopadom na miestnu komunitu, projekty so silnou medzinárodnou dimenziou a projekty podporujúce spoluprácu viacerých mládežníckych subjektov na rôznych úrovniach. Okrem iného, rok 2004 bol venovaný špecifickej téme športu v mládežníckej práci. Vzhľadom na stratégiu inklúzie mladých ľudí s nedostatkom príležitostí sa mali priority podporovať projekty prvožiadateľov a projekty mladých ľudí znevýhodnených z geografického, ekonomického, sociálneho, rodového alebo kultúrneho hľadiska.

V roku 2004 bolo na Akciu 3 prerozdelených 206 267 Eur v kolách R1 – R6 z možných 261 949 Eur (78,74 %), čo predstavuje nárast oproti roku 2003, v ktorom bolo prerozdelených 105 960 Eur (94,66 %). Spolu bolo podaných 80 projektov a podporených bolo 34. Do projektov skupinových iniciatív sa zapojilo spolu 430 mladých ľudí, z toho 207 mužov a 223 žien.

Z celkovej sumy 206 267 Eur bolo v rámci Investície do budúcnosti podporených 12 projektov sumou 57 456 Eur.

Z hľadiska tém sa podporené projekty v rámci skupinových iniciatív venovali najčastejšie oblasti umenia a kultúry, voľnému času mládeže, mládežníckym informáciám, médiám a komunikačným technológiám, sociálnemu vylúčeniu a rovnakým príležitostiam. Zastúpené boli aj témy európskeho občianstva, antidiskriminácie a potlačania xenofóbie, zdravie, šport pre mládež a ochrana kultúrneho dedičstva. Projekty bývalých dobrovoľníkov (investícia do budúcnosti) sa venovali najmä otázkam sociálneho vylúčenía a umeniu a kultúre, ale objavili sa aj témy spolupráce so seniormi, ochrana životného prostredia a voľný čas mládeže. Tieto projekty sa zamerali predovšetkým na cieľovú skupinu detí a mládeže a na rozvoj miestnej komunity.

Žiadosti o finančnú podporu podali mládežnícke organizácií a neformálne združenia mladých ľudí z celého Slovenska. Tradične boli najviac zastúpené mládežnícke skupiny z Bratislavy – *Prima o.z.*, *Študentská rada vysokých škôl*, *Happy hours club*, *Spolu – Jekhetane*, *Slovenská spoločnosť pre zahraničnú politiku a Združenie nevidiacej a slabozrakej mládeže*. 10 mládežníckych skupín, ktoré podali projekty v roku 2004, pochádza z rôznych častí východného Slovenska – neformálna skupina *Redaktori* je zo Svidníka, *Škriatok* z Trebišova, ochotnícky divadelný súbor *Politeas* a klub *Ikarus* z Prešova, *neformálna skupina* sa vytvorila pri Obecnom úrade v obci *Ulič* pri Snine, Tanečno-pohybové centrum *Merlin* je zo Sniny, *Patrónus* z Veľkých Kapušian, *Alžbetino združenie pri Kolpingovej rodine* a *Stredoškolský klub* z Košíc a *Asociácia remeselníkov Karpát – východné Slovensko* je zo Sabinova. Vzhľadom na geografické priority na rok 2004 je teda prínosom, že sa do programu Mládež zapojili aj mládežnícke skupiny mimo hlavných mestských centier na východnom Slovensku. Menšiu mieru aktivity vykazovali mládežnícke skupiny z Trenčianskeho, Žilinského, Banskobystrického a Nitrianskeho kraja. V roku 2004 bol podporený projekt Dolnosalibského mládežníckeho klubu *ALSZIK* z Dolných Salíb, *Odysea mysle* z Komárna, *Komunity kráľovnej pokoja* z Radošinej, *Spoločnosti slovensko-indického priateľstva* z Trenčína a mládežníckej skupiny *S-TEAM* z Nitry.

73% projektov skupinových iniciatív podali organizácie a neformálne skupiny ako prvožiadatelia Programu EÚ Mládež. 27% projektov podali mladí ľudia, ktorí mali v minulosti predchádzajúce skúsenosti s programom a mali podporené projekty v rámci Akcie 1 – Mládežnícke výmeny alebo Akcie 3 – Skupinové iniciatívy.

68% projektov podaných ako skupinové iniciatívy v roku 2004 sa zameriavali na prioritné skupiny z hľadiska integrácie mládeže s nedostatkom príležitostí. Medzi cieľovými skupinami najčastejšie figurovali Rómovia, mladí ľudia z východných oblastí Prešovského a Košického kraja, mladí ľudia z menších obcí, telesne a mentálne znevýhodnení mladí ľudia, sociálne znevýhodnená mládež a mladé matky z národnostne zmiešaného územia.

Konzultačné služby mládežníckym skupinám, ktoré Národná kancelária poskytuje, sa odrazili v kvalite podaných a následne schválených projektov. Priemerne bolo poskytnutých 8-12 konzultácií pred každým predkladacím kolom a to jednak osobne, telefonicky alebo emailom. Rovnako účinné sú aj tréningové aktivity, tzv. Nalievárne, pre podporené projekty, ktoré v zhustenej podobe poskytujú

základné informácie o projektovom cykle projektov v rámci programu Mládež, povinnostiach vyplývajúcich z podpisu zmluvy o poskytnutí finančnej podpory, ako aj celkového projektového manažmentu. Iný typ seminára, tzv. Inkubátor, bol určený mladým lídrom, ktorí majú záujem o realizáciu dlhodobého mládežníckeho projektu. Tieto tréningové aktivity sa realizovali tak na národnej ako aj regionálnej úrovni. Okrem stálej podpory, ktorú NK poskytovala schváleným projektom, mládežnícke skupiny mali možnosť získavať informácie a konzultovať projekty aj na miestnej úrovni s niektorým z členov siete regionálnych konzultantov. Spolupráca s regionálnymi konzultantmi a ich aktivity v danom regióne sa odrazili aj v počte a kvalite podaných žiadostí o grant z mimobratislavských častí Slovenska.

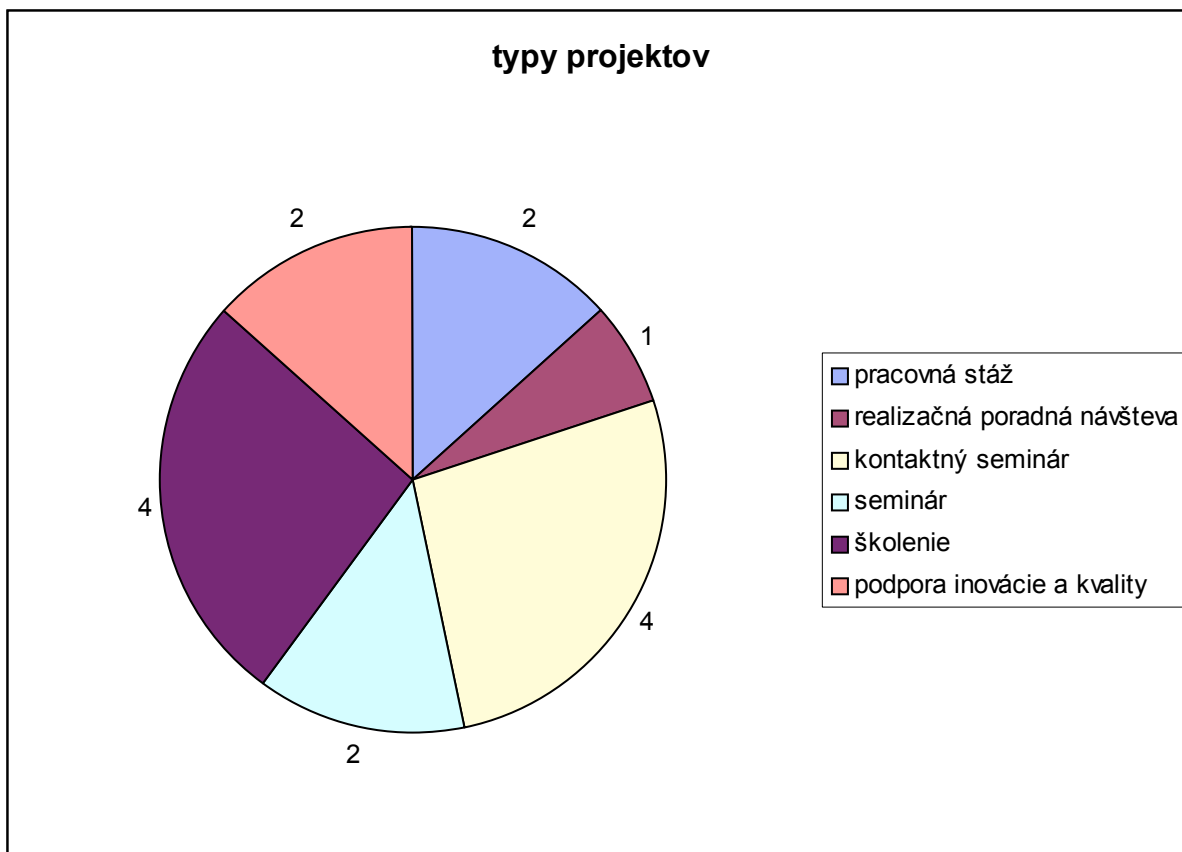
Tak ako v predchádzajúcich rokoch, aj roku 2004 sa uskutočňovali monitorovacie návštevy v teréne. Tieto stretnutia boli dôležité nielen kvôli monitoringu naplánovaných aktivít, ale poskytli aj dôležitú spätnú väzbu a motiváciu pre mládežnícke skupiny. Okrem týchto aktivít NK informovala mladých ľudí o medzinárodných vzdelávacích seminároch pre mládežnícke skupiny a ich lídrov, ktoré boli dôležité najmä pre povzbudenie mladých ľudí spolupracovať na medzinárodnej úrovni.

#### **AKCIA 5 – podporné opatrenia**

V roku 2004 bolo na Akciu 5 prerozdelených 140 129 Eur v kolách R1 – R6 z možných 192 700 Eur (72,72 %), čo predstavuje nárast oproti roku 2003, v ktorom bolo prerozdelených 107 358 Eur (30,52 %). Spolu bolo podaných 30 projektov a podporených bolo 16. Počet podporených projektov s programovými krajinami bolo 11. Projektov s partnerskými krajinami bolo 5.

Sledujúc hlavný cieľ akcie 5, Národná kancelária propagovala podporné opatrenia ako akciu podporujúcu rozvoj ostatných akcií programu MLÁDEŽ (najmä projekty Akcie 2).

NK zaznamenala, že najčastejšie typy aktivít, o ktoré aplikanti žiadali vo svojich prihláškach, boli kontaktný seminár a školenie (viď graf).



Z hodnotení v záverečných správach podporených projektov vyplýva, že podporné opatrenia hrali prioritnú úlohu tak v personálnom a profesionálnom rozvoji mládežníckych pracovníkov a mládežníckych vedúcich, ako aj v rozvoji organizácií zapojených do projektov. Podporené aktivity napomohli organizáciám v rozvoji medzinárodnej spolupráce v oblasti mládežníckej práce a neformálneho vzdelávania.

Analýzou Akcie 5.1.1. Národná kancelária zistila, že podporené projekty priniesli konkrétne výsledky v Akcii 1 a v Akcii 2.

Sieť regionálnych konzultantov hrá dôležitú úlohu v rozvoji a implementácii Akcie 5 v regiónoch. Semináre a školenia na lokálnej úrovni boli hlavným nástrojom propagovania priorit v rámci tejto akcie.

Celkovo na sa projektoch Akcie 5 zúčastnilo 495 účastníkov, z toho 342 na projektoch s programovými krajinami a 153 na projektoch s tretími krajinami.

Vzhľadom na základné kritériá Akcie 5 – Podporné opatrenia, ktoré sledujú najmä rozvoj a podporu kvality ostatných akcií programu MLÁDEŽ boli v roku 2004 stanovené nasledovné priority:

- Špeciálny dôraz na projekty podporujúce Akciu 3, najmä projekty sieťovania, ktoré tvorili 3 projekty z celkového počtu.

- Jednou z priorit v rámci Akcie 5 je podporovať projekty v rámci aktivity 9 Podpora kvality a inovácie. Počas roku 2004 boli predložené a schválené 2 projekty týkajúce sa tejto aktivity.

Národná kancelária bude dávať väčší dôraz na pravidelný monitoring podporených projektov. Prioritne sa zameria najmä na projekty Podpory a inovácie.

V rámci evalvačnej stratégie budú podporení žiadatelia pozvaní na seminár, ktorý im poskytne priestor na výmenu si svojich vlastných skúseností a zhodnotenie prínosov projektu tak pre organizáciu ako aj pre samotných mladých ľudí priamo zapojených do projektu.

## TCP

Národná kancelária grantového programu Európskej únie MLÁDEŽ zorganizovala niekoľko aktivít v spolupráci s partnerskými Národnými kancelárkami v Európe v rámci Akcie 5 (TCP- Training and Cooperation Plan).

### Vysielanie mládežníckych pracovníkov

Za rok 2004 bolo vyslaných 25 účastníkov do partnerských a programových krajín na sieťové aktivity a tréningy:

Krátke študijné návštevy- aktivity zabezpečujúce možnosť dozvedieť sa informácie o práci s mládežou a o mládežníckej politike v jednotlivých krajinách.

V roku 2004 bolo vyslaných 8 mladých ľudí na KŠN:

Veľká Británia „Youth engagement and the voice of young people“.

Taliansko „Local European Global“

Poľsko „It's cool with the youth – How to bring up neglected youth nowadays?“

Česká republika „Participation of young people with special needs on the Youth Programme“

Holandsko „Outreaching Youth Work“

Luxembursko „Education by sport“

Rusko „Youth work in Russian Federation“

Poľsko „Meeting for creative support“

Medzinárodný tréning Bi-Tri-Multi (BTM), ktorý je organizovaný najmä pre mládežníckych pracovníkov, ktorí nemajú skúsenosť s medzinárodnými aktivitami. Hlavným cieľom tréningu je v prvom rade natrénovanie projektového manažmentu mládežníckych výmen, zvýšenie informovanosti o programe MLÁDEŽ, rozvinutie schopností a vedomostí ako zorganizovať mládežnícku výmenu, príležitosť stretnúť potencionálnych partnerov pre budúcu spoluprácu.

V roku 2004 boli vyslaní 3 ľudia na BTM do Rumunska a 3 do Rakúska, kde bol tréning orientovaný čisto na rozvinutie cezhraničnej spolupráce.

Medzinárodný tréning SOHO, ktorý je zameraný na skvalitnenie prístupu k dobrovoľníkom tak pre vysielajúce ako aj pre hostiteľské organizácie.

V roku 2004 bolo podporené vyslanie 3 zástupcov vysielajúcich a hostiteľských organizácií do Českej republiky a 4 zástupcov do Švédska.

Medzinárodný tréning multiplikátorov (ToM), tréning podporuje vyškolenie mládežníckych pracovníkov v oblasti implementácie programu MLÁDEŽ na lokálnej úrovni. Multiplikátori spoločne s regionálnymi konzultantmi tvoria podpornú sieť v regiónoch.

V roku 2004 boli vyslaní 2 zástupcovia mládežníckych organizácií na viaccyklový tréning: 1. cyklus sa uskutočnil v Poľsku a 2. cyklus vo Francúzsku.

Medzinárodný tréning trénerov (ToT)

V septembri sa v Taliansku uskutočnil posledný cyklus tréningu, na ktorom sa zúčastnili 3 slovenskí tréneri.

Za rok 2004 bolo vyslaných 20 účastníkov do partnerských a programových krajín na aktivity zorganizované v spolupráci s inými Národnými kancelárkami:

Školenia – celkový počet účastníkov zo Slovenska bol 7 mládežníckych pracovníkov. Najväčší bol záujem o školenie ako zapojiť mladých ľudí s nedostatkom príležitostí do Európskej dobrovoľníckej služby v Lotyšsku.

Kontaktné semináre – celkový počet vyslaných účastníkov zo Slovenska bol 13. Partnerské národné kancelárie organizovali semináre na podporu spolupráce nových členských štátov a štátov patriacich do skupiny EFTA, v rámci Akcie 3 - podpora sieťovania, niektoré semináre boli cielene zorganizované na podporu spolupráce medzi krajinami V4.

---

## **Aktivity NK MLÁDEŽ, ktoré hosťovala počas roku 2004**

---

### **Medzinárodné aktivity**

Krátka študijná návšteva (SSV) „Interkultúrny aspekt v medzinárodnej mobilite mládeže“, ktorá sa uskutočnila v termíne 11.-15. februára 2004 vo Veľkom Mederi. Návštevy sa zúčastnilo 17 mládežníckych pracovníkov z Potugalska, Belgicka, Fínska, Slovenska, Cypru, Francúzska, Maďarska, Švédska, Dánska a Poľska.

Cieľom aktivity bolo zoznámiť sa s mládežníckymi organizáciami v bratislavskom regióne a priblížiť ich prácu s mládežou.

Medzinárodný tréning Bi-Tri-Multi (BTM), ktorý sa uskutočnil v termíne 9.-13. septembra 2004 v Nitre. Tréningu sa zúčastnilo 5 krajín (Slovensko, Nórsko, Island, Belgicko, Poľsko) s celkovým počtom účastníkov 30.

Cieľom bol projektový manažment mládežníckych výmen, zvýšenie informovanosti o programe MLÁDEŽ, rozvinutie schopností a vedomostí ako zorganizovať mládežnícku výmenu, príležitosť stretnúť potencionálnych partnerov pre budúcu spoluprácu.



## Národné aktivity

Počas roku 2004 NK MLÁDEŽ zorganizovala sériu školení pre podporených žiadateľov Akcie 1 a Akcie 3 pod názvom „Nalieváreň“. Cieľom školení informovať mládežníckych vedúcich o pravidlách programu MLÁDEŽ, o ich právach a povinnostiach, priblížiť im potrebu interkultúrneho aspektu v projektoch, oboznámiť ich s povinnosťami vyplývajúcimi zo zmluvy a so záverečnou správou. V roku 2004 sa uskutočnili 2 školenia, a kvôli potrebe neustáleho vzdelávania už podporených žiadateľov tento modul pokračuje aj v roku 2005.

Na podporu Akcie 2 NK MLÁDEŽ pripravila sériu akreditačných seminárov pre vysielajúce organizácie, zameraných na priblíženie pravidiel EDS, oboznámenie sa s pravidlami a kritériami vysielajúcich organizácií.

Jedným z pravidiel Akcie 3 je monitorovanie projektu počas jeho trvania. NK sa rozhodla podporiť žiadateľov v procese už rozbehnutých projektov, pomôcť im s prípadnými problémami vyskytujúcimi sa počas projektu. V novembri 2004 zorganizovala evalvačné stretnutie projektov v rámci Akcie 3, ktorého sa zúčastnilo 17 zástupcov neformálnych skupín a organizácií.

Vzhľadom na výzvy Európskej komisie na aktívnu participáciu mladých ľudí na živote miest a obcí NK MLÁDEŽ zorganizovala národné školenie pod názvom „Participácia mladých ľudí na živote miest a obcí a program MLÁDEŽ“, ktoré sa uskutočnilo v decembri 2004.

Školenia sa zúčastnili zástupcovia samospráv a organizácií podieľajúcich sa na implementácii mládežníckej politiky na lokálnej úrovni.

Účastníkom boli predstavené základné dokumenty v oblasti vzdelávania, teoretické východiská aktívnej participácie a stanovené priority EK.

## 7. Hodnotenie a analýza vývoja organizácie

Iuventa, ako príspevková organizácia v rokoch 1999 – 2004 disponovala nasledovnými zdrojmi (v tis. Sk):

	1999	2000	2001	2002	2003	2004
<b>Náklady</b>	40 908	47 473	40 552	51 518	45 808	51 033
<b>Vlastné výnosy</b>	16 860	18 407	19 805	24 010	19 586	25 782
<b>Bežný transfer</b>	24 048	20 671	21 872	22 090	28 586	28 049
<b>Dotácie ŠR</b>	0	0	0	0	0	0
<b>Kapitálový transfer</b>	100	1 332	500	1 500	1 500	1 500
<b>Celkom príspevok ŠR</b>	24 148	22 003	22 372	23 950	30 086	29 549
<b>Osobné náklady</b>	20 284	20 472	19 799	22 461	22 870	21 784

Z uvedeného rozboru za roky 1999 – 2004 vyplýva:

- nárast nákladov oproti roku 2003 o 11,40 %
- nárast vlastných výnosov oproti roku 2003 o 31,63 %

- c) pokles bežných transferov o 1,88 %
- d) pokles osobných nákladov 4,75 %

Poznámka: Negatívny trend osobných nákladov v roku 2004 bol spôsobený zvýšením cien energií a služieb súvisiacich s prevádzkou a údržbou prenajímaných objektov v správe Iuventy. Tieto sa kompenzovali úpravou cien za prenájom.

V roku 2004 bola vykonaná analýza odborných činností, analýza existujúcich zmluvných vzťahov a vytvorené finančné modely jednotlivých častí nehnuteľného majetku. Na základe výsledku analýzy boli niektoré zmluvy prehodnotené, niektoré boli vypovedané, boli uzatvorené nové zmluvy v súvislosti s využitím priestorov v správe Iuventy. Prebehla aktualizácia interných smerníc a boli vydané príkazy generálneho riaditeľa zabezpečujúce právne normy a bol dopracovaný organizačný poriadok Iuventy tak, aby boli zabezpečené úlohy vyplývajúce z kontraktov na rok 2004.

V nadväznosti na úpravy organizačného poriadku boli uskutočnené aj personálne opatrenia.

Na základe analýzy finančných modelov, ktoré ukázali nevyhnutnosť zvýšiť výnosy z prenájmu nehnuteľností boli uskutočnené zodpovedajúce opatrenia. Na druhej strane na zabránenie ďalším škodám na majetku a v súvislosti s prenájomom priestorov bolo potrebné zrealizovať viacero investičných akcií väčšieho rozsahu, ktoré nebolo možné kryť z výnosov z prenájmu a boli čiastočne realizované z prostriedkov kapitálového transferu (rekonštrukcia sociálnych zariadení Iuventy v priestoroch na Karloveskej ulici a na Búdkovej ceste).

Iuventa bude v najbližšom období realizovať opatrenia, smerujúce k zefektívneniu svojej činnosti a lepšiemu zhodnoteniu majetku, ktorý je v užívaní Iuventy:

- a) zvyšovať vlastné výnosy, najmä prostredníctvom nových nájomných zmlúv,
- b) opatreniami v organizačnom poriadku Iuventy,
- c) ďalej znižovať náklady na prevádzku ako aj na odbornú činnosť,
- d) striktné vykonávať len také aktivity, ktoré sú pokryté objednávkami a finančne kryté zriaďovateľom, prípadne inými subjektami,
- e) zavedie efektívne finančné plánovanie a riadenie vo všetkých častiach organizácie.

V Bratislave 30.04.2005

František Hegedús, Ing.